

# SZILÁGY-SOMLYÓ.

T Á R S A D A L M I H E T I L A P

és

A SZILÁGY-SOMLYÓ-VIDÉKI GAZDASÁGI-EGYLET KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön.

|                                                                                                                            |                                                                                            |                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>ELOFIZETÉSI ÁRAK:</p> <p>Egész évre . . . . . 4 frt.<br/>Fél évre . . . . . 2 frt.<br/>Negyed évre . . . . . 1 frt.</p> | <p>Kéziratok vissza nem küldetnek.</p> <p>Hirdetéseket felvesz helyben a kiadóhivatal.</p> | <p>Szerkesztőség és kiadóhivatal:</p> <p>Sz.-Somlyón, az ev. ref. papj. háznál, hova a lap anyagi és szellemi részét illető küldemények is czimzendők.</p> <p>Hirdetések jutányos árban. Bélyegdíj 90 kr.</p> |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## A községek némi bajairól.

A legnemesébb szándék, a legtisztább jó-  
akarát vezeti tollunkat, midőn megyei hatósá-  
gunk figyelmét különösen a kis községek házi  
bajaira kívánjuk irányozni. Méltóztassanak ne-  
hány perccet áldozni e sorok olvasására.

Szilágy megyében sok apró község van  
3-400 lélekszámmal. Rendesen egyszerű, szegé-  
nysorsu nép lakja ezeket. Nem sokat ponde-  
rálnak egyenként. Hanéha az adóhajtó fel nem  
keresné őket, vagy a sorozó bizottság kérdőre  
nem vonná azokat a szegény fiukat — akár  
elmehetnének felőlünk Amerikába s ő felőlük is  
a vármegye. De mert adót fizetni kell a leg-  
kisebb községnek is, tehát nyilvántartásba ve-  
zetik őket egyenként. No meg majd mindenik  
községben lakik egy-egy birtokos uri ember s  
annak nevével kapcsolatban emlegetni szoktuk  
a község nevét is.

Ilyen 5-6 kis község aztán egyesítve van  
egy körjegyzőségben. A jegyző hetenként vagy  
havonként szétnéz közöttük, betölti a hivatalos  
rovatokat, megebédel az „udvarban” s tovább  
megy a többi községbe. 10-15 ilyen község-  
nek van egy körorvosa, ki szintén rubrikába  
szedi a halottakat s megírja az utlevelet a be-  
tegek számára s így a legtöbb körorvos is vé-  
gezett velők. Az adófelügyelő szintén rubriká-  
zik a kis községekről, s a sok rubrika halomra  
gyűl a hivatalos polcokon, bizonyosságul annak,  
hogy a mi adminisztrációnk példányyszerűen pon-  
tos az utolsó félkráig.

Ott künn pedig a kis községekben az is-  
kolák üresek. A falu hosszában a tócsák és  
vizárkok büzlének, a betapasztott ablaku ned-  
ves házakban görvélyes, sápadt gyerekek ese-  
névésznek. Az utak járhatatlanok, a közlekedés  
fennakad.

Ezeket is tessék már egyszer berubrikázni  
valakinek! A mult télen történt, hogy egy kis  
község tanácsházába kellett mennem. A tanács-  
ház a bíró háza volt. Egy Munkácsi ecsetjére  
méltó volt a kép, a mit ott láttam. Bíró uram  
a meleg szobában egy ingre vetkőzve ült a  
törvényszáznál; a szoba közepén mosott a fe-  
lesége a tekenő mellett; egy pár szomszéd asz-  
szony a tűzhely mellett eregette guzsalyáról a  
lenszállakat, az asztalon ételmaradékok illatoz-  
tak, hatalmasan emlékeztetve a szilvorium után  
elfogyasztott foghagymás kolbászra, a mi üllő  
és álló hely volt a szobában, az tele volt pi-  
pázó férfiakkal s hangosan vitázó peres nőkkel,  
kiknek hangját bíró uram baritonja is alig-  
alig harsogta tul.

Azt hívéim hamarjában, hogy egy bolgár  
törvényszáza nyitottam be, a mint azt a gőz-  
zel vegyes füstbe burkolt tömeget megláttam.

Nem akarunk szatirát írni községi tör-  
vénykezésünk felett, pedig nehéz nem írni, nem  
szeretnők magunkat kitenni a vádnak, hogy  
nem a legönzetlenebb jóakarát adta kezünkbe a  
tollat; hanem csak arra hívjuk fel az intéző  
körök figyelmét, működjenek oda, hogy minden  
községnek legyen egy tanácsháza. Ne engedjék  
meg azt sehol, hogy a bíró uram családi szo-  
bája legyen a törvényszáza. Béreljen magának  
minden község egy házat, szerelje azt fel kel-  
lőleg a szükséges hivatali kellékekkel s legyen  
külsőleg is komoly és tisztos községi törvény-  
kezésük. Együttel kötelezve is legyenek közsé-  
geink, hogy évenként a községi adóból egy bi-  
zonyos százalékot tőkésítsenek, tegyenek félre,  
hogy abból idővel egy tisztességes és állandó  
községházat építsenek.

Ki veszi számba a községi büntetéspénze-  
ket, ha a bíró be nem teszi a számadásba, egy  
garast sem követelnek abból, mind zsebre te-

heti. Pedig mezei rendbontás, utcai botrány,  
korcsmai verekedés s több száz meg száz eset  
jön bíróság vagy büntetés alá községeinkben s  
a tisztelt előljárók az így begyűlt pénzt áldo-  
másokra áldozzák. Hadd menjen ez a pénz is a  
községház alapjához.

Ez az egyik.

A másik az, hogy a körorvos urak utasít-  
tassanak arra, hogy ne csak átfussanak a kö-  
zségeken, ne csak láttamoztassák naplójukat,  
tisztelet a kivételnek, — hanem a közegészség-  
ügy minden tényezőjét vegyék élénk figyelembe.  
Az utcákon a blühödt tócsákat tömessenek be, a  
lakóházak rendes szellőztetését rendeljék meg,  
stb. És pedig mindezt csak úgy tehetik, ha egy  
község látogatására több időt fordítanak, a nép  
bizalmát, rokonszenvét maguk iránt felköltik s  
nem karhatalommal, hanem szelíd felvilágosi-  
tás, tanácsadással vezetik a népet a közegész-  
ségi rendszabályok megtartására.

Ugyancsak ez volna szerintünk hivatása,  
szép teendője a szolgabíró uraknak is. Megis-  
merkedni közelebbről a nép bajával, ott a  
helyszínen buzdítani, serkenteni s ha kell, rá-  
szorítani a népet arra, hogy gyermekét isko-  
lába járassa, betegjéhez korán orvost hívasson;  
a községi rend, tisztaság, építésben való csin  
és izlés, utaknak jó karban tartása s több effé-  
lékben a szolgabíró urak adhatnak meg a nép-  
nek az irányt s foganatosíthatnák helyszínen a  
rendeleteket.

Most csak rubrikázunk, rovatozunk, rende-  
leteket továbbítunk, jelentéseket írunk . . . eb-  
ből áll adminisztrációnk.

Mi pedig misera plebis adót fizetünk. —  
Punktum.

## TÁRCZA.

### Költemények.

— Románból —

Jó éjszakát!

Már az álmos kis madárka  
Felkeresi rejtett lakát,  
Eltűnik a lombok között, —  
Jó éjszakát!

Mig a setét erdő hallgat  
Patak sir a faluvégén,  
Szunyad a virág a kertben, —  
Aludj békén!

Megy a hattyu hallgatagon,  
Nyugvót keres nádak között;  
Órangyalod ott lebegjen  
Ágyad fölött!

Méla éjnek csendje felett  
A hold ezüst sugárt bocsát;  
Minden őszhang, minden álom, —  
Jó éjszakát!

(Eminescu)

A multból.

Kihalt bennünk a szerelem;  
A sirkertbe jer hát velem  
A hol mélyen eltemetve  
Pihen annyi ábránd szépen,

Közöny lett a szemfedője  
S bus feledés lepi régen,  
Szánakozást hagyjunk félre  
Hisz nem hibás egyikünk se . . .

Mennyi sirhant, mennyi fejfal  
Első csókunk ime itt van . . .  
A hold ezer csillag közül  
Elmerengve nézett minket  
S szípkázó, kéjtelt légben  
Ezüst sugár özönt hintett;  
Megcsókolám selyem fűrtöd  
S orcánk örömkönyben fűrdött.

Emitt egy vágy: jól ismered  
Vágya volt ez két gyermeknek,  
S mint egyesül két fénysugár  
Ugy számíták ők is régen,  
Együtt élni, együtt lenni  
E hivságos földi létén; —  
Mi vagyunk az a két gyermek . . .  
Vágy és remény — mivé lették! . . .

Sirdomb alatt nagyon régen  
Első eskünk alszik mélyen;  
Karom között tartottalak  
Ugy csókoltam szemeidet  
S álmodozva hallgattuk a  
Dobogását sziveinknek,  
Regét mondott, tündér regét  
Mikor örök esküt tevének.

De mellette — s ez is régen —  
Sirdomb alatt olyan szépen  
Aluszik az első sóhaj  
A mit nem feledhetek el;

Hát a végső „Isten hozzád” . . .  
S te csak nézted kisírt szemmel  
Annyi álmodt annyi szépet  
Mint hiusít meg a végzet.

Mit most birunk ime minden: . . .  
Kihalt érzés kihűlt szívbén;  
Némán, hosszan nézzük egymást,  
Közönyös vagy, hanem félek  
Hogyhát mégis nyugtalanít  
Szívedben egy kínos érzet  
Gondolatban visszatérve  
Multunk gyászos sirkertjébe.

(Vlahutia)

Szamosújvári.

## Az aradi vár nyárfái.

1849.

Hajnalodott.

De mintha a természet késett volna fölébredni  
az októberi éjszaka hosszú, mély álmából s mintha  
vágott volna az éj fekete takarója alatt megbujva  
tölteni azt a napot, mely elkövetkező volt, hogy ne  
lásson semmit, ne legyen tanuja annak, a mi tör-  
ténni fog.

Mert megálmodta, hogy minden napok leggo-  
nosabb napja lesz az, mely felvirradni készül. Ez a  
nap lesz az, — tudta jól, — melyen az isten meg  
fogja bánni, hogy világot gyújtott a sötét chaoszba.  
Ha ott hagyja a mindenséget a süket, vak homály  
által örökre eltakarva: nem kellene borzadály kö-  
zött fedni el szemét, hogy ne lássa, a mi annál a  
napvilágnál történik, a mit ő a kegyelem és áldás

## Kaleidoskop. \*)

A pusztító lángoktól félünk, mégis magunk gyújtjuk fel a házat fejünk fölött. Legnagyobb gyujtogatók: a bölcsészek, szónokok, publicisták és írók. A bölcsész kifőzi a taplót, a szónok beledobja a szikrát, a publicista és író világnak viszik a lángokat.

En a társadalom veszélyeül csak a korrupciót ismerem, mert a hol ez tanyát üt, ott, mint a költő mondja, ledől az ország és rabigába görnyed. Fájdalom, hazánk e tekintetben szomorú nevezetességre emelkedett. Azonban, „praetor medica non curat” s így a társadalmi lét barometrumát nem egyes konkolyhintők és mételyhintők után mérem, hanem azon körök után, melyek a társadalomra irányadó befolyással vannak. Kikre illik „regis ad exemplum, totius componitur orbis.” Csakhogy ezeknél már nemcsak a való jó számításba, hanem maga a látszat is. Ezekre ezen erkölcsi szabályt tartom mérvadónak: „Vide ut earum rerum ne suspectum quidem te facias, quae factu turpia sunt.”

Önkénytelenül e gondolatok fordultak meg agyamban, midőn a „Szilágy-Somlyó” 40-ik számában a „Nagyvárad levelek” IV-ikét olvastam.

Úram fia! A mi iskolánk azon ifjak előkészítő iskolái, a kikre jobbadán a nemzet szellemi munkája vár, kiknek kezébe az állami kormányzat, a törvényhozás, a politika, a vallás, az igazságszolgáltatás, a nemzetközi érdekek, szóval a nép nyugalma lesz letéve. Ezen palaesztrán kell tehát az, hogy ezen ifjak értelme képzés és gyakorlás által erőt és emelkedést nyerjen, képzelő erejük megtisztuljon és megtermékenyüljön, értelmük minden szép és nemes iránt felbuzdulni tudjon, ítélőtehetségök a munkásság, beható él erő magasabb fokára, a jellem bátor és kitartó türelemre fejletté váljék. Tudni való, hogy a gyermeknek összes erkölcsi és szellemi képességét egyenletesen fejleszteni, gyakorolni, képezni, finomítani kell.

És ezt teszik is Szilágy-Somlyón. Hanem eltekintve Kolb urtól, megtanítják a vallás isteni eredetére is. Megtanítják arra, hogy a kereszténység egyik leghathatósabb terjesztési módja mindenkor a tanítás volt. Azért rendszerezítették az az egyházakban és később az iskolákban, minek polgárosító hatását b. Eötvös József így jellemzé: „Nincs semmi, mi nemcsak a vallás, hanem egész civilizációnk kifejlődésére nagyobb hatást gyakorolt, mint az egyházi szónoklat. Azon vallás, melynél a szónoklat az egyházi szertartások közé vétetett fel, szükségképpen a vallási tanok discussiójához vezet s miután a discussio nem szorítkozhatik csak vallásos tárgyakra,

\*) E cikkre az érdemleges választást nyugodt lélekkel bízzuk a „Nagyvárad levelek” írójára. Ha a vonal alatt bevégezte munkáját, hisszük, hogy nem fog késni a vonal felett folytatni azt.

Szerk.

forrásaként fakasztott az égen s a mi ma a bűnök bűnét teszi láthatóvá . . .

A természet nem tudott ébredni. Keleten hideg, sárgásszürke derengés szűrődött át szemhatárt takaró nehéz ködön. A nap nem akarta fölvenni ma királyi hiborát: a hajnali aranypalástot. Fekete felhők üzik egymást az égen, hogy eltakarják a nap elől a földtekének egy darabját, mely fölött a rémület és sötétség démonai teregetik denevérszárnyukat . . .

Őszi szél hajt el az aradi vár fölött, mint egy végtelen nagy sohajtás, mint a természet gyászos előérzetének szomorú kijelentése . . .

Két fiatal nyárfa emelkedik a vársánc közelében; sugár koronájuk hajladozik a szélről, reszkető leveleik panaszos zugásával beszélnek egymáshoz.

— Rut, hideg, sötét éjszakánk volt.

— Rutabb, hidegebb, sötétebb lesz a nap, mely rákövetkezik.

— Tudom, én is fennvirraszték; láttam. hallottam, mi van készülöben.

— Fiatal társainkat többől kivágták.

— Hallottam a bárd csattogását, a mint oszlopoknak faragták őket.

— Nézd, ott vannak már földbe ásva, hogy olyan rendeltetést teljesítenek, a mire nem voltak teremtye.

— Az élet fiait voltak; ágaik közt madár fészkel; minden galyukon száz élet fakadt; koronájuk napfényben fürdött.

— A halál oszlopai lettek; bagoly huhog fölöttük; gyilkos kötéltörög imbolyog rajtuk; gyalázat fekete foltja fedi be őket.

Keleten a sárgaszürke kárpiton bágyadt, beteges világosság szűrődött át. — Varjak rüppentek föl a vártemplom tornyáról s károgozva keringtek a légben. Trombita-harsogástól visszhangzottak a bástyafalak . . . Megvirradt . . .

A két nyárfán minden levél megreszketett, mi-

ily vallás szükségképpen magasabb civilisatiót von maga után.” [Gondolatok. 25. l.)

Az egyház az értelemmel és szabad akarattal felruházott emberre az által is kívánt hatni, hogy az isteni tekintélyre alapított hitekölcsei igazságoknak és törvényeknek az ész követelményeivel való összehangzását is kimutattja s e célból a tudományok összes ágait tanítása körébe vonja. A tudományt az egyház eszközül használta fel. Előbb az emberek a tudományt célnak tekintették. Azért tanultak, hogy tudjanak. Most az egyház eljárása folytán azért tanulnak, hogy az igazság minél bővebb és világosabb ismeretere jutva, boldoguljanak. Ily módon a tudomány előbbeni meddősege helyett, a haladás és boldogulás hathatós eszközevé változott. Ezen uton megismerkedvén az emberek a tudomány gyakorlati értékével, mind nagyobb és nagyobb mérvben felhasználták, úgy, hogy egymást érik a felfedezések és találmányok, a műipar és művészet, a közlekedés és nemzetgazdászati, a szellemi és anyagi világ minden terén, a világ nem csekély meglepetésére és javára.

Nem a genialis költők phantáziája vezet, hanem komoly előszeretettel a tudomány iránt, melynek ha meg nem adjuk magunkat teljes hitünkkel, ellenkezésbe jövünk a tudománnyal, még pedig a rendszeres tudománnyal. Rendszer? Hát mi az a rendszer a tudományban? Mese. Montesquieu legalább a természettudományok rendszeréről ezt mondja: „Les observations sont l'histoire de la physique, les systemes sont la fable.” Azaz: az észlelések a természettudomány történetét, a rendszerek annak meséjét képezik. És csakugyan a mi észlelésen kívül van, az mese, hypothesis; föltevés, melynek csak az hisz fölöttlenül, a ki fél a levonásoktól. Ha pedig a tudomány kezelői hitetlenek, mikép követelhetnek tőlem hitet? Ha ők kitagadják Istent az alkotásból és az ősananyagot teszik helyébe, melyből a dolgok mintegy önmaguktól fejlődtek ki: én is velök tartok, ki a mindenségben egy élő, eszes, mindenható örök alkotót látok? — Ősananyag! Hát öröktől fogva így volt-e ez ősananyag? Ha igen, úgy mi nem korlátolt időközben mozgunk, hanem az örökkévalóságban keringünk, és az időmeghatározások: az évezredek, századok, miket a felkutatott, kiáskált dolgoknak a geologusok adnak, mind csak szemfényvesztés; mert az örökkévalóság kizár minden időszámítást. De ehhez hit kell. Ez az a hit — vagy ha úgy tetszik zsoltár — nagyobb, erősebb, hatalmasabb a tudománynál, a nélkül, hogy ellenkeznék azzal.

Mit mond Lamartine? Ezt: „Une conscience sans Dieu c'est un tribunal sans juge. La lumière de la conscience n'est autre chose que la reverberation de l'idée de Dieu, dans l'ame du genre humain s'Eteiquez Dieu, il fait nuit claus l'homme” Azaz: A lelkesmeret Isten nélkül annyi mint törvénytörés bíró nélkül. A lelkiismeret világa nem

kor megnyílt a várkapu s két menet vonult ki azon egymásután.

— Nézz oda, szól társához az egyik nyárfa, nézz oda: ez a látvány most is ismétlődik másodsor a teremts óta . . . A gazok most viszik másodsor Golgotára az igazságot, hogy elveszítsék. Régen egy áldozattal érték be a latrok; most tizenhárom áldozat van kezeik között: tizenháromszorosán gyilkolják le az örök, szent eszmét.

— Reszketek. Nézd, mint remegnek maguk a hóhérok is; fekete lelkük elsápad a kolosszális bűntény előtt s vad elhatározásuktól önmaguk döbbennek vissza.

— A gazok mindig gyávák; gyilkolnak, de reszketve; a bűntudat már akkor fojtogatja őket, mikor a tett még nincs végrehajtván. De nézd az áldozatokat, e büszke, hajthatatlan, fenséges alakokat; homlokukon ott fénylik már a megdicsőülés glóriája; tekintetük túllát a ködbevész, buskomor szemhatáron s a sötét bitók fölött megpillantják a halhatatlanság fényes csarnokát.

Fegyver-ropogástól reszket a lég. A löporfüst fehér foszlányai szállanak föl a vársáncból, a szél beviszi őket a bástyák törésein át a kaszamatákba s onnan a boltozatos tömlőcökbe s a megvasalt hősök, kik szívdobogva hallották a sorlóvést, mely vezéreiket terítette le, úgy fogadták a hozzájuk jött füstöt, mint valami tulvilágról jövő, hősi üzenetet.

A két nyárfa összebugott.

— Megtörtént. A fü vérben ázik odalenn s nehéz holttestek sulya alatt török meg.

— És a kiontott szent vér megtermékenyíti a földet s táplálni fogja a szabadság fáját, melyet e vad pribékek kivágtak, de a melynek gyökerei élnek és fölfelé törnek a poroszlóhad lábai alatt.

— Nézd, amott készül lefolyni e szörnyű tragédia utolsó rémjelenete. Iszonyulatlány! Akasztófák alatt állanak a legnemesebb hősök s kötélhurok függ olyan fejek felett, mik koszorút érdemelnek.

— A nap a legsötétebb felhőbe takarja képét.

más, mint viszfénye az Isten eszméjének az ember lelkében. Oltatóh ki az Istenbe való hitet, s éj van az ember lelkében. Ámde az anyagi világ nem foglalkozik theológiával, Istennel. Pedig az államkormányzói szorulnak leginkább éallásra, mert ők leginkább érik az emberi ész korlátolt határait. A mit épít az egyház, azt gyakorta lerontja az állam. Innen van, hogy az államhajó az örökös hanyattatásban nem tud partot érni. Ám a hit az iránytű, mely biztosan elvezet a tenger hullámai közt és a remény a horgony, melylyel kikötünk. A ki nem hisz, az nem is remélhet s így az ember, de az állam is, hit nélkül hasonló a hajóhoz, mely iránytű s horgony nélkül evezve, ki van téve minden viharoknak.

A n.-várad levelek írója elvezeti olvasóját a milánói góth stílusban épült székesegyházba melynek alapjait 1396-ban tették le s 500 év múlva fejeztetett be, mely a római Sz. Péter s londoni Sz. Pál bazilikája után legnagyobb az egész kerék világon. Csúpan külsejét 4500 márványszobor díszíti. Ezzel a góth vagy csucsíves rendszerrel körülbelül úgy vagyunk, mint némely hírneves férfiúval, kit évtized avagy századok múlva több város vagy tartomány sajátjának szeretne elismerni s az élessé vált vitában mindenik azt bizonyítja, hogy neki van igaza. Vannak, kik általában a germán szellem kifogásának tartják a nevezett rendszert, mások ismét különösen a német nemzet számára akarják lefoglalni az abból származó dicsőséget. Némileg hozzá járultak ezen tévnézetek meggyökerezéséhez az olaszok is, kik a jövevény törzseket barbároknak tekintve, góthnak, azaz barbároknak nevezték a nem tőlük eredett, hanem Frankhon északi részében született csucsíves műidomot. — Valamint azonban alapalanul mondták az olaszok ama stílt góthnak, azaz: barbárnak, úgy alaptalanul nevezik azt némelyek akár germánnak, akár németnek. Nem germán, mert az nem valamely néptörzs szellemének, hanem a művészet terén érvényre jutott katolikus szellemnek szülöttje. Nem német, mert habár a németeknél érte is el legszebb virágzás fokát, még sem német földön, hanem a franciáknál született, s ezeztől származott át a németekhez. — Valóban csodálatra méltó ama kor, mely annyira elcsigázta fenséges vallásunk szellemét, hogy azt ily bámulatos részletességgel párosult összhangban tudá visszaadni, szemléltetőleg előállítani. — Tökéletesen egyetért velünk e tekintetben a n.-várad levelek írója is, csak a kupolák iránt nincs műérzék, meg a festészeti műremekekkel nem tud megbarátkozni. Pedig ezt N. Gergely Terenushoz, Marseille pöspökéhez intézett egyik levelében tárgyilagosan is igen szépen kifejezte: „A festményt a templomban azért használjuk, hogy azok a kik a betűt nem ismerik, a templom falán olvashassák azt, a mit a könyvekben olvasni nem tudnak.” Ily értelemben védelmezték a

Az angyalok sirnak a felhők fölött s az isten az ő vértanúságot szenvedett fiának mellére rejti arcát.

— Átkozott legyen a kéz, a mely bennünket ide ültetett, hogy tanui legyünk az iszonyatosságunk, mely borzadályba ejti magát az istent.

— Elvégeztetett. A sötét felhők megszakadnak s a réten át tizenhárom fényes lélek fehér szárnyakon száll az örökkévalóság felé s az isten egyszerű fia kitarja eléjük karjait s úgy fogadja őket, mint bajtársait a megváltás munkájában . . .

— Idelenn minden elsötétül. A nagy gyilkosság rémületbe ejti a világot. Az igazak lázadó arccal nézik az eget s tagadják, hogy van bíró a felhők felett. A gazok pedig nem tudnak örülni a retentő diadalnak; az a hang, mely Kaint világgá üzte, megszólal az ő vad lelkükben is és emlékezteti őket a számadásra . . .

1889.

A megvénült nyárfák koronája őszi szélben hajlong, sárguló leveleik halkan beszélnek.

— Nézd, a helyről, a honnan halálos sötétség áradt szét akkor, most fényes láng csap föl, mely beragyogja a mindenséget.

— A hazafiság lángja az, mely, mint oltár előtt az örök tűz, kiolthatatlanul ég e helyen.

— Megnépesül a Golgota. Zászlók lobognak, Zsolozsma száll föl az ég felé. Az igazak nem nézik többé lázadó arccal az eget, mert tudják, hogy van bíró a felhők felett.

— A gazok, a Haynauk pedig, a kik e helyen elkövették az emberiség legnagyobb bűnét, homlokukon a történelem bélyegző vasának égett nyomával élnek azt a rettenetes, sötét halhatatlanságot, melyet rájuk rótt az istenítélet . . .

A két öreg nyárfa zugása beolvadt a himnusz mélabus dallamába.

Iványi Ödön.

képrombolók ellen a képeket a 8-ik században. A képek Istenhez vezetnek, nem pedig tőle elvezetnek.

Horác felől tudjuk, hogy sokat irt lakomák-ról. Nyilván kedvelője volt a jó falatoknak. De vil-legiaturiában igen mértékletesen élt. „Me pascunt olivae, me cichorea, levesque malvae.“ Olajbogyó, cikóriasaláta és málnamag körülbelül annyi, mint tökmag. Ez már könnyű koszt, melynél a jó Horác bizonyosan nem szorult budai, vagy igmándi keserűvizre. Vékony koszt mellett, ha legkevésbé sem busulunk, sőt kedv és tréfa fűszerezi silány asztalunkat, igazolva találjuk önmagunkon is Horác szavait:

„Plerumque gratae divitibus vices,  
Mundaeque parvo sub lare pauperum  
Coenae, sine aulacis et ostro,  
Sollicitam explicuere frontem.“

Azaz: hogy egyszerű ebéd, szerény hajlékban, melyet változatosság kedvéért szeret a gazdag is, sokszor felderíti a gond elborította homlokot. Horác szép ódáit nyilván nyaralójában, csipős satyráit dus lakomák után, a városban irta. Diszbed után nem nehéz satyrát írni. — És mikor írhatta a n.-várad-i levelek írója IV-ik közleményét? Mikor éhes volt. Arra volt éhes, hogy tudomanszinben tűnjék föl az olvasó közönség előtt.

Dr. Fortunatus.

## Szilagymegyei választmány.\*)

(Az Emke szilágymegyei fiókjának évi jelentése az 1888—89 ik évről.)

— Székhely: Szilágymegye. —

Midőn az Emke szilágymegyei fiókjának f. évi működéséről számot adni szerencsénk van, már előre is őszintén ki kell jelentenünk, hogy az sem anyagi sem szellemi tekintetben nem jelent haladást, nem mutat emelkedést az előbbi évekhez képest.

A tag- és erőtgyűjtés tekintetében apály állott be. Az egyesület megtartotta ugyan a volt tagokat, de újabbakat ahoz szereznie nem sikerült. Az egyesület szellemi életére nyereségnek tekinthető actio e választ-mány dicsekedésének tárgya nem lehet.

Önkéntelenül felmerül tehát a kérdés, hogy mi ennek az oka s ha erőtlenséget érez a választmány, miért nem mond le a további küzdelemről, vagy miért nem enged helyet a sorompóban erősebb, munkásabb, bátrabb katonáknak.

A felelet nagyon egyszerű. E vármegyében már évek óta él és virágzik a Wesselényi-egylet, mely oly nevet visel zászlajára írva, hogy a mi fiatal, eszközökben szegény választmányunk, még ha akarna, sem lehetne diadalmas vetélytársa.

De megyei választmányunk nem is akar a Wesselényi-egyletrel szemben concurrens szerepet vinni, nem akar versenyre lépni. A hasoncélú Wesselényi-egylet a megye központján teljes erőt kifejtő munkája mellett sem tekinthető vetélytársnak, mert hisz célja ugyanaz a munkájához a tér nagyobb, a talaj pedig nem oly süppedő, mint a mienk. A megyében így megoszló életérő és tápnedv becsesebb és jobb része jut neki, míg az Emke fiókegylete be kell, hogy érje azzal a morzával, a mi neki ezen kívül megmarad.

De ez — ismételtelen hangsúlyozzuk, — nem panasza és nem irigység. Mi ugyszólván összekötő kapcsolnak tekintjük fiókunkat az Emke és a Wesselényi-egylet között. Hisz alelnökünk maga is választmányi tagja a Wesselényi-egyletnek, tisztviselői és tagjai nagyobb része pedig ugyanott is meghozza a maga áldozatát, ha rásképp nem, mint egyszerű tag, tagdíjának befizetésével.

És az Emke szilágymegyei választmánya mind e mellett sem felesleges, sem dicstelen szerepet nem játszik. Erős ércokapocs az, mely ha nem is bir arany ragyogásával, de hasznos őrszeme a központnak a nemzetiségi agitációk ellenőrzésében, a nemzeti szellem fejlesztése és fenntartásában s ha látszólag pihen is, zajtalan munkájával nem lehet tudni, mikor hozhat szolgálatot a nemzeti ügynek.

Társadalmi uton ez évben egy izben — mint tavaly — március 15-én kísértette meg az Emke fiókja az egyesület anyagi céljának előmozdítását, igen szép sikerrel.

De a siker szellemi része — az ünnepegy esinos, vidéki városban ritka szép sikere — mégis túlsúlyban volt az anyagiak felett. Jó hatással volt az különösen a nemzeti szellemre, a hazafias érzület ébrentartására s egy jó alkalom arra, hogy a választmány életéről jelt, tetteiről meggyőző bizonyítékokat nyújtson.

Képviseltette az egyet magát a brassói közgyűlésen br. Bánffy György elnök s Nagy László alelnök által.

\*) E közleményt, mely a városunkban székelő választmány álláspontját tárgyalja a Wesselényi-egyletrel szemben, a központ által kiadott évi jelentésből vesszük át. Szerk.

Kiosztott 50 perelyt, melyeknek tartalmával a f. é. zárgyűlésen fog a választmány beszámolni. A múlt évről fennmaradt 36 frt 25 % -ot érintetlenül fenntartotta.

Nagy veszteség érte az Emke választmányát, szeretett elnöke, a lánglelkű br. Bánffy György elhalálozásával. Mintha most is látnók szeretett elnökünket, midőn arcán a költő ihlettségével ül le zongorája mellett, hogy a dal varázsával büvölje el hallgatóit. Mindenkori készséggel működött ő közre egylete érdekében s most, midőn éppen a komolyabb munka küszöbén állott, férfi kora javában ragadta el a halál választmányunk nagy kárára, melyben elhunyt nagy sokára pótolható tért hagyott.

A fiókegylet tisztviselőinek névsora a következő: Alelnök: Nagy László és br. Gyóffy Pál; jegyzők: Hulimka Sándor és Vischán Elek; pénztáros Bartha Iván, ellenőr dr. Ajtay Endre. Választmányi tagok: Bethlen Ferenc gróf, Réner Albert, Nagy Domokos, Ajtai Albert, Somogyi Kálmán.

Ezekben van szerencsénk a f. év jelentését azon jó reményben lezárni, hogy jövőre talán még is több eredménnyel számolhatunk be.

Szilágymegye, 1889. aug. 4.

Nagy László,  
alelnök.

Hulimka Sándor,  
jegyző.

## Vessünk-e szorult búzát.

Azt hiszem, az idén, midőn az ország nagyrésztében megszorult a gabona, nem lesz időszerűtlen azon kérdést felvetnünk, vajjon vessünk-e szorult búzát: vagy inkább szerezzünk-e be máshonnan vetőmagot.

A válasz egyszerű. Tekintettel a mai nehéz gazdasági viszonyokra, tekintettel különösen a gyenge gabona árakra, minden guzdának, ha boldogulni akar, első feladata legyen olcsón termelni, mert így, ha olcsón is kénytelen gabonáját eladni, még is marad valami haszna. E szempontból kiindulva, elfogja mindenki ismerni, hogy ésszerűbb a készletben levő, tehát olcsó szorult búzát, mint esetleg drága pénzen vett szép magot vetni.

Nem mondom én ezzel korántsem azt, hogy a ki-nek jó búzája van, az is szorultat vessen, hanem mondom igenis azt, hogy a mai viszonyok között őrizkedjék minden gazda ott pénzt kiadni — egy szebb remény kilátásáért — a hol az nem okvetlen szükséges.

De meg nézzük a dolog teoretikus oldalát. Vajjon kedvező időjárás mellett is silányabb termést várhatunk-e a megszorult vetőmagtól mint a széptől.

Tekintsük csak meg elvetéstől kezdve a növény fejlődését, táplálkozását s megfogjuk rá találni a választ.

A buza elvetetvén, kedvező időjárás mellett pár nap múlva csírázik. A magból előjövő ugynevezett csíra gyökerek azonban csak addig szolgáltatják a tápanyagot a növénykének, míg a fejlődő szárnak földalatti vagy néha földfeletti bütkeiből keletkező ugynevezett járulékos gyökerei annyira megerősödnek, és megszorodnak, hogy nem csak a vízfelvétele, hanem tápanyag gyűjtésére is képesekké lesznek. E járulékos gyökerek pedig már öt hetes növénynél képesek lévén a búzát táplálni, ennek folytán nélkülözhetővé tessik a csíra gyökereket. Tehát öt hetes növénynek már nincs a vetőmagra semmi szüksége.

De menjük tovább. Az öt hétnél fiatalabb buza táplálására a csíragyökerek teljesen elegendők lévén, a vetőmagban levő ugynevezett rezerv tápanyagra csak addig van szüksége a fejlődő növénynek, míg ez csíragyökereket ereszt s egy zöldlevél párt növeszt.

Ez utóbbira pedig az ép csírával bíró szorult buza is képes levén, az bátran vethető is, csupán arra kell vigyáznunk, hogy az lehető sekélyen vettessék, mert különben kevés tápanyag-készlete elfogy, még mielőtt zöld levél keletkezhett volna, vagy ha keletkezett is, az igen silány, mely esetben vagy teljesen tönkremegy vetésünk, vagy megerősödni nem képes s így termésünk igen silány lehet.

Ha azonban szorult búzáunkat jól elkészített földbe vetettük el, akkor kedvező időjárás mellett az megerősített annyira, hogy erőteljes járulékos gyökereket növesztve, ép oly jó termést hoz, mint a szép vetőmagból lett gabona.

Vethetünk tehát gond nélkül szorult búzát, csak vethessük azt lehető sekélyen s készítsük neki jól eltalajunkat s ne menjünk bele haszontalan költségekbe, ne fogyasszuk pénzünket akkor, midőn erre ugy is oly nagy szükségünk van, hogy forgó tőkénket lehetőleg szaporítsuk.

Reck Géza.

## Különfélék.

\* **Előfizetési felhívás.** Lapunk immár elérkezett VII. évfolyamának utolsó negyedéhez. Az a pártolás és érdeklődés, mely idáig nyilvánult a „Szilágymegye“ iránt a közönség részéről, mindig csak fokozta bennünk a kedvet s edzette igyekeze-

tünk erejét a lap fenntartására. Ez év utolsó negyedében is a nagy közönség jóakaratu pártolásába ajánljuk lapunkat s kérjük az érdeklődőket, hogy a cimben kitett előfizetési díj szerint előfizetési összegeiket a „Szilágymegye“ kiadóhivatalához címezve minél előbb beküldeni szíveskedjenek, mivel a nyomtatandó példányok számának meghatározásánál erre okvetlen szükségünk van. — Együttal kérjük lapunk eddigi megrendelőit, hogy netalán fennlévő előfizetési díj hátralékait a rájuk jövő negyedévi díjjal együtt beküldeni szíveskedjenek.

A „Szilágymegye“ kiadóhivatala.

\* **Ő felsége a király névünnepe.** A sz.-somlyói róm. kath. plebánia templomban Csák Alajos gym. igazgató hálaadó ünnepélyes isteni tiszteletet tartott, melyen a tanuló ifjuság tanárkara vezetése alatt jelent meg, s kérte le az ég áldását a legalkotmányosabban uralkodó királyra.

\* **Kedves vendége** volt városunknak e hó 5 és 6 án. Vállyi Árpád a szilágymegyei kerület orsz. gyűlési képviselője látogatta a központot. Látogatása azonban nem lévén hivatalos, hanem csak egyszerű barátságos látogatás, azért nem is viselte magán a tüntető s nagyobb szabásu ünnepségek jellegét. Megérkeztek a vasutnál néhány bizalmasabb híve, közöttük Ruszka István a képviselő szíves házi gazdája várták. A szűk körben elköltött s a nyájos házi asszony kedvességével fűszerezett ebéd után kirándult a kis társaság Tamko Bertalan ügyvéd szőlőjébe, hogy kedves vendégünk megnézzé a nyáron felségesen szép Bökényt s az egykor viruló ma már tarfejű Csepegőt. Visszajövet a kaszinóban eltöltött pár negyed óra után Finger Lajosnál barátságos estebéd volt. Vasárnap délelőtt — izletes s Páskuj vendéglősnak dícsértetére legyen mondva jó magyaros ételekből összeállított menüvel bankettet rendezett a képviselőjét körében örömmel látó közönség, melyen pártkülömbőség nélkül jelentek meg a polgárok képviselőjük tiszteletére. Az első pohárköszöntőt Veres Lajos ippi földbírtokos mondotta a kedves vendégre, majd dr. Ajtai Endre üdvözölte meleg szavakkal, mire a képviselő válaszában hangsúlyozta, hogy állandó kapcsolatot akar s óhajt fenntartani maga és a választókerület között, s ha a nyáron akadályozva volt s ma is kevés idővel rendelkezve nem tehet látogatást a kerületben, de legalább a központba eljött, hova lehozta ama kedves emlék s szívélyes, barátságos fogadtatást, melyet Somlyó részéről megválasztások tapasztalt. Még több talpraesett köszöntő hangzott el a kedélyes társaságban, melyeknek nagyobb része megismétlése s újabb és újabb kifejezése volt azon örömeztetnek, melyet a kedves vendég megjelenésével idézett elő. Este Somogyi Kálmán ügyvédnél volt barátságos vacsora, hol a házi gazda szívélyessége s a ház urnőjének szeretetreméltósága kellemes hangulatban tartotta az éjszeli órákig a kedves vendéget. — Itt ez uttal csak röviden regisztráljuk, hogy képviselőnk melegen érdeklődik iskoláink jövője iránt, s tudva, hogy fiatal ambiciosus, tevékeny s befolyásos s üres ígéretekkel nem biztató ember — meg fog tenni minden lehető lépést ezen rá nézve legkiválóbb fontosságú s e városra és vidékére létkérdést képező ügy előmozdítására. Hétfőn délelőtt utazott el körünkől Majtíra, honnan pénteken Budapestre utazik. Tiszteletünk és szeretetünk kíséri mindenütt útjában.

\* **Nagy László szilágymegyei ev. ref. esperes,** lapunk szerkesztője Hegedűs Lajos 80. évfordulójával szemben 88. évfordulójával a városi egyházkerület generális-direktorává választotta meg. Mint a választatott eredményéből látszik, igen heves volt a küzdelem; de annál bensőbb a mi örömünk, hogy a valóban tiszteletreméltó és érdemdes ellenféllel szemben szerkesztőnk diadalmasan került elő a szavazó urnákból. Hiszük és tudjuk, hogy ő testtel-leléssel azon lesz, mikép e díszes, magas állást, mely az egyházkerületben harmadik helyen áll, híven betöltse. Választóinak bizonyára nem lesz okuk megbánni a személyéhez való ragaszkodást.

\* **Hymen.** Huberth Mariska k. a., Hubert József tekintélyes földbirtokos leányát a napokban jegyezte el Brandt Oszkár beszerce megyei kiadó. A kisasszonyban működő társulatunk egyik igazán kedves és tehetséges primadonnáját veszti el.

\* **Katonai ellenőrzési szemlék.** A cs. és kir. közhadsereg szemléje a f. hó 15-én, a m. kir. honvédség ellenőrzési szemléje pedig a rákövetkező nap vagyis 16-án fog megtartani a városi tanácsstermben. Az ellenőrzési szemlén az idegen hadkiegészítő kerületbe tartozó, de jelenleg Sz.-Somlyó városában tartózkodó katonák is részt vehetnek. A szemlén mindazon katonák kötelesek megjelenni, a kik az idén fegyvergyakorlaton részt nem vettek, vagy az alól betegség vagy egyéb okok miatt felmentve lettek. A rendőrkapitányi hivatal már megtette az intézkedést arra nézve, hogy az érdekeltek e kötelezettségükről értesítve legyenek, ámbár a „vorschrift“ szerint azt minden katonára tartozik tudni, valamint azt is, hogy a szemlére ki-kik katonai könyvével kezében, tisztán felöltözve és botok nélkül tartozik megjelenni, mert hát ez a katonai regula s a ki ez ellen vét, annak emlékébe találják hozni a „dunkli“, „áncel“ és kurtavas nem egészen ismeretlen fogalomjegyei mit jelentenek.

\* Tíz hasznos tudnivalót jegyzett be a felesége albumába egy praktikus ember. E tudnivalók a mily rövidek és velősek, ép oly hasznosak bármely jóra való gazdasszony háztartásában: 1) Tudj meg, hogy az a legnagyobb urnő, ki annyira a maga asszonya, hogy még szakácsnőjére, szobaleányára sem szorul rá. 2) Ha bosszant, hogy kezéd a munkától durva lett s attól tartasz, hogy urad oly bárgyú, hogy téged azért megcsal a helyett, hogy hálásan csókolná meg azt a kezét, mely neki az élet terhét elviselni segít: mosd meg citromlével [ne az uradat, de a kezedet, ámbar ez amannak sem fogna ártani.] 3) A tintafoltokat a selyem és gyapjuszövetekből terpetinnel távolítsd el. 4) Sohasé tégy el ugorkát oly edényekben, melyben zsír volt. 5) A halakat előbb forró vízbe áztasd, mert úgy könnyebben megtisztíthatod a pikkelytől. 6) A kemény hus vízbe kis ecetet tégy, mert így puha és ízletes lesz. 7) Ha tojás-fehérből gyorsan akarj habot verni, tégy közé egy kanálnyi sót, annál hamarabb fog tájékozani, minél hidegebb. 8) Az avas vajat mosd meg jól friss vízben, egy kevés sót és porrá tört cukrot tégy bele, a vaj ismét jó ízű lesz. 9) Az ujon festett edényekbe tégy vízben egy marok szénát, ez elviszi a festék szagát. 10) Tégy sassafrashéjat az aszalt gyümölcsök közé, hogy attól a férget távol tartsd!

\* A szépség fenntartása. Minden hölgy tudja, mily bájít kölcsönöz az arának a kellemes, tiszta száj, az ép fogak és a finom arcbőr. Ha a nő arca még oly szabályos is, de ha az arcbőr durva vagy épen foltos, ha a fogak odvasak, a foghús egészségtelen, vagy ha a száj kellemetlen szagot terjeszt, akkor minden illúziónak vége van. Igaz ugyan, hogy az intelligensebb hölgyek szoktak használni szájkonerváló szereket, csak az a baj, hogy ezeknek megválasztásánál könnyelműen járnak el. A szájviznél és a fogpasztjánál csak a kellemes izt keresik, míg a szappannál csak azt, hogy habja legyen. Dr. Popp J. G. udv. fogorvos és udv. szállító készítményeit már 40 év óta ismerik. Anatherin szájvize 50 kros, 1 frtos és 1 frt 40 kros palackokban — melyek most tetemesen megnagyobbítottak is — a legbiztosabb szer minden fog- és száj baj ellen, 35 kros és 1 frt 22 kros fogpasztája és 63 kros fogpora a legjobb fogtisztító szerek, míg 30 kros növény-szappana a legfinomabb szappannak van elismerve, 40 kros napraforgó virág és 50 kros Vénus-szappana pedig a jelenkori legfinomabb divatpipere szappannak — A szerek kaphatók: Józsa Gyula és Szaploneay Sándor gyógyszerészeknél.

## Irodalom.

— Az „Egyetemes Regénytár“-nak a Singer és Wolfner budapesti könyvkiadócég a közkeletűségű vállalatának legújabbán megjelent két kötete Benickyné-Bajza Lenke a „Hegység Tündére“ című regényét tartalmazza. A jelen író és legújabb művében is fel-találjuk mindazt, a mi Benickyné regényeit a magyar olvasóközönségnek kedvence olvasmányává tette: érdek-feszítő mese, könnyed irány, vonzó leírás és a jellemek éles kidomborítása képezik a „Hegység Tündérének“ fényoldalát. E két kötet az „Egyetemes Regénytár“ ötödik évfolyamába lépett. E körülmény teljesen igazolja a vállalat életrevalóságát, de egyszersmind igazolja a kiadók buzgó igyekezetét is, kiknek minden törekvésük oda irányul, hogy a gyűjteményt minél magasabb színvonalra emeljék. A most megindult évfolyam eredeti regényeket fog hozni Jókaitól, Mikszáth-tól, közölni fogja az „Egyetemes Regénytár“ regény-pályázatán díszeteket nyert eredeti regényt, és azonkívül a külföldi irodalom legújabb és legjelesebb termékeit. Az „Egyetemes Regénytár“ minden egyes kötete oszón vászonkötésben jelenik meg és 50 krajeárjával egyenként is megvehető; a kiadóhivatal (Andrássy-ut 10.) előfizetéseket is elfogad és pedig bérmentes megküldéssel együtt 20 kötetre 10 forint, kötetre 5 frt és 6 kötetre 3 frtjával.

## C S A R N O K.

Szabó Julcsa.

— Ballada. —

„Most is mondom, Julcsa lányom:

— Mondtam bár elégszer —

Hitegető csalfa szóban

Ne bizz gyermek ésszel!

Rosz szándékkal van az urfi,

— Isten látja lelkem!

Ha a szavam beteljesül,

Sirba üzöl engem!

Ha van szived szegyet hozni

Ősz anyád fejére:

Ugy menj! . . . Vissza nem tartalak

Légy hát boldog véle! . . .

Hanem akkor válasz köztünk,

En anyád nem leszek!

Szabó Julcsa szép szeméből

Peregnek a könnyek.

„Édes anyám, oh hallgass rám,

Ne légy oly kegyetlen! . . .

Ha az urfit el kell hagynom:

Megroped a szívem!”

Beszélne még . . . Zokogása

Elfojtja a hangját,

Zordon ajkról rideg szó kél:

„Ha ő: — úgy nincs anyád!”

Kraszna habja partját mossa,

Mélán nézi a hold,

Kraszna partján Szabó Julcsa

Mint kesereg, mint bolyg.

Liljom arcát köny fürösztí;

Szívét bú emészti,

A habok meg ezt susogják:

„Itt lenn nem fáj semmi!”

Közeledő léptek zaja

Hangzik a mezőből;

Szabó Julcsa urfijának

Karjai közé dől . . .

Feledve bár búbanata!

Szép patyolat karja,

Szerelmese széles vállát

Öleli, takarja.

Csókzáró hull ajakáról

Kedvese arcára:

„Csakhogy itt vagy! . . . Hát eljöttel

Végre . . . valahára!?

Ugy-e szeretsz? — Feleletét

Dehogy, dehogy várja!

Bánja is ő, ha az égből

Leszakad most rája!

Szabó Julcsa. Szabó Julcsa,

Hallgathattál volna

Szerető jó öreg anyád

Intő szavátára.

„Ugy-e holnap megint eljössz!?

Ugy-e, hogy nem hagyysz el!?”

Urfijától Szabó Julcsa

Könyvek között vál el.

Kraszna partján vár a leány,

Ott vár minden este,

Napok mulnak, hetek mulnak

Kinos epedésbe.

Szabó Julcsa szép arcáról

Hervadnak a rózsák,

Fehér, fönnyadt kis kezei

Imára kulcsolvák.

\* \* \*

„Mondtam neked Julcsa lányom:

— Mondottam elégszer —

Hitegető csalfa szóban

Ne bizz gyermek észszel!

Rosz szándékkal volt az urfi

— Isten látja lelkem! —

Im, a szavam beteljesült,

Sirba viitél engem!

Nem vagy lányom . . . Megátkozlak,

Távozzál élőlem! . . .

Ne lássalak soha! . . . Többé

Hirt se hallj felőlem!”

Térdre borul szegény Julcsa

„Anyám! . . . oh . . . kegyelem! . . .”

Zordon ajkról zord szó felel:

„Kegyelmezzon Isten!”

Kraszna habja partját mossa,

— Mélán nézi a hold! —

Kraszna partján Szabó Julcsa,

Mint kesereg, mint bolyg!

Hervadt arcát köny fürösztí,

Szívét bú emészti.

A habok meg azt susogják:

„Itt lenn nem fáj semmi!”

„Oda lent majd nem fáj semmi!

Anyám! . . . Isten veled!

Zugó habok összecsapnak

Szabó Julcsa felett.

Kraszna habja partját mossa,

Hullámok csapkodnak,

Szabó Julcsa liljom testét

Partra veték másnap.

Juhász Sándor.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Nagy László.

Társ-szerkesztők:

Csák Alajos és Hulimka Sándor.

# Hirdetések.

Nagy eladás

Fábry Józsefnél

városház és színházzal szemben. — Most érkezett új divatárúkból: férfi kész ruhák, bundák, kabátok, női felsők, bundák, férfi, női lábbelik, paplanok, ingek és többféle fehérneműek, vásznak, sifon, téli kendők, — posztók, valódi brünni és brassói gyári áron, — uti bőrdöngők, pokrócok, szallag, csipke, tajték árú és igen sok most érkezett divat és téli árú adatnak el. — Továbbá honi és külföldi butórok gyári raktára — Férfi öltönyöket saját szabóm által legdivatosabban készítették; részletfizetés mellett is árukat nagyobb összegekig hitelezek. 2—3

Nincs többé fogfájás!! Könnyen vérző beteg és gyulladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet eltávolítja és képződését meg-gátolja; a szájbűzt azonnal megszünteti napontai használatánál cs. és k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi

**D<sup>R</sup>. POPP** világ-hírű *Anatherin szájvize*  
kétszer oly nagy palackokban mint eddig.  
Ezzel egyidejűleg alkalmazandó

**Dr. Popp** fogpasztája, mely a fogakat folyton egészséges és szép állapotban tartja.

**Dr. Popp** Anatherin fogpasztája, mely a legjobb és legfinomabb szer a fogak tisztán tartására és a foghús megerősítésére.

**Dr. Popp** fogpora ragyogó fehérárgyú fogakat kölcsönöz, anélkül, hogy mint más fogporok a fogak zománczát megsejtene.

**Dr. Popp** növény-szappana a legjobb gyógy-pipere szappan, mindennemű bőrkütesek ellen és különösen furdókhöz.

**Dr. Popp** napraforgó [szap-] (nem glicerín) A Vénus [szap-] (nem glicerín) A legújabb és a legfinomabb divat-pipere szappanok. A bőrt bársonyfinomá teszik.

Ár a k: Anatherin-szájvize 50 kr. 1 frt és 1 frt 40 kr. Anatherin fogpasztája tégelyben 1 frt 22 kr. Aromatikus fogpasztája 35 kr. Fogpor dobozban 63 kr. Növény-szappan 30 kr. Napraforgó szappan 40 kr. Vénus szappan 50 kr. — E szerek kaphatók Szilágy-Somlyón: Szilághy J. J. Józsa Gy gyógyszerészeknél és Telegy Márton kereskedésébe. 9—12

Előkelő hölgyek elismerése.

Tisztelt uram! Az ön által beküldött szappan mintákat kísérlet céljából szétosztottam néhány egyleti hölgy között, kik mosá a következőleg nyilatkoznak kitűnő szappanairól: „A Popp-féle növény-szappan fölötté jó hatást gyakorol a bőrre, használatban nagyon kellemes és tartósságánál és aránylag olcsó áránál fogva a legjobb gazdasági szappan Popp-féle napraforgó és Vénus-szappanait méltán nevezi a jelenkor legfinomabb divat-pipere szappanainak.

Kérünk a növéndékek számára ugyan ebből 12 és a Popp-féle napraforgó- és Vénus-szappanból szintén 12—12 darabot.

Tisztelettel

Halász E.-né, Budapest.

## „Képes Családi Lapok.”

Szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap.

Felhívás a művelt magyar olvasó közönséghez!

A „Képes Családi Lapok” jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar közönség rendszer házi barátja.

Közkeletűséget és elterjedtséget az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve, hogy a serdülő leánykának is bátran a kezébe lehet adni s e mellett az atyák, anyák és nagysztyák s mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találjanak benne. — A „Hölgyek Lapja” című mellékletünk, a nők hű tanácsadója és szellemi titkára, a háztartás, a gazdaság, a kertészet, konyha, házi orvos, házi állatok, és a divat köréből megbeszélhetetlen közleményekkel kedveskedik. A „Képes Családi Lapok” képei, a legelső művészek esztétikus közönségét letöket — A „Képes Családi Lapok” a lehető legjobbat igyekszik nyújtani s hogy hivatásának megfelelő, azt legjobban bizonyítja immár 11 évi fennállása, mit hazánkban egyetlen egy hasonló irányú lap nem volt képes elérni. Minden laphoz egy külön, könyvvé köthető regény-melléklet van csatolva, mely évenként 3—4 legjobb írónktól származó becses regényt képez.

Előfizetési árak a „Képes Családi Lapok” „Hölgyek Lapja” című divatlap s „Regény” melléklettel együtt egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Előfizetéseket (a hó bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala, Budapest, V., nagy korona-utca 20. sz.

A „Képes családi Lapok” heti lapból mutatvány-számokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik eziránt — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.

A „Képes Családi Lapok”

szerkesztősége és kiadóhivatala

Budapest, V. nagykorona-utca 20. sz.

2—10